

RANA KOMMUNE

Arkivnr.: 13/1017 - 3

Saksbehandler: Dag-Arnfinn Nilsen

Arkiv: S11

SAK: SØKNAD OM KONSESJON FOR BYGGING AV GUBBELTÅGA OG SØLVBEBEKKEN KRAFTVERK. UTTALELSE

Evt. vedleggsliste finnes på slutten av saksframlegget.

Rådmannens forslag til vedtak:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

1. Rana kommune kan anbefale at det gis konsesjon etter vannressurslovens § 8 for bygging og drift av Gubbeltåga kraftverk og Sølvbekken kraftverk i hhv. Randalselva og Sølvbekken.
2. Rana kommune forutsetter at det i konsesjonsvilkårene gis bestemmelser om tilstrekkelig stor minstevannsføring tilsvarende alminnelig lavvannsføring – jfr vannressurslovens § 10 - av allmenne hensyn samt hensynet til naturmiljøet. Dette gjelder begge berørte elvestrekninger i Randalselva og Sølvbekken.
3. Ved eventuell gitt konsesjon kreves at rørgatene (vannveiene) i henhold til søknaden skal graves ned eller tildekkes. Fremtidig utføring av kraft fra området skal skje ved kraftkabler lagt i bakken.
4. Etter endt anleggsvirksomhet skal anleggsveier fra kraftstasjon og opp til vanninntakene fjernes og terrenget i størst mulig grad tilbakeføres til opprinnelig terreng.
5. Før utbygging kan igangsettes må utbygger søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av anlegget i LNF-1 område.

Rådmannen i Rana, den 1. august 2013

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑
... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Saksutredning

AVKLARING OM NAVN PÅ VASSDRAG

Det gjøres oppmerksom på at det for en tid tilbake ble gjort et navneskifte av vassdraget i området som kan skape forvirring i denne saken. Den foreliggende konsesjonssøknad som gjelder Gubbeltåga ligger egentlig i RANDALSELVA (Goabdesjåhkå). Gubbeltåga er i dag navnet på elva oppstrøms samleløpet Randalselva/Ranelva opp mot Saltfjellet. Tiltakshaver har imidlertid i sin søknad valgt å bruke det gamle navnet – dvs. Gubbeltåga og Gubbeltåga kraftverk.

FORELIGGENDE SØKNADER

NVE har mottatt søknader fra Ranakraft AS datert 14.05.2013 om konsesjon for bygging av Gubbeltåga kraftverk og Sølvbekken kraftverk i Rana kommune. Søknadene skal behandles etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8.

Det er også søkt om tillatelse etter energiloven for bygging og drift av kraftverkene med tilhørende koplingsanlegg og kraftlinje.

Høringsfristen i denne saken er **16. august 1013**.

Randalselva og Sølvbekken ligger i Sør-Randalen vel 70 km nord for Mo i Rana. Randalselva renner fra Sverige og har ca. 90 % av sitt nedslagsfelt på svensk side av grensen. Avrenning fra elva inngår i dag som en del av nedbørsfeltet til Rana Kraftverk. Randalselva overføres via tunnel til Kaldvatnet og videre til Akersvatnet. Således er vassdraget allerede sterkt regulert.

Sølvbekken renner fra Sølvvatnet som også har sitt nedslagsfelt på svensk side og har sitt utløp i Randalselva ca. 200 meter oppstrøms et av inntakene til Ranakraftverkene.

Randalselva er i dag tørrlagt nedstrøms Statskrafts tunnelinntak og det er kun restvannføringen som renner inn nedstrøms tunnelinntaket som er igjen. Det er ikke planlagt reguleringsmagasin for kraftverkene.

Omsøkte utbygging av vassdragene samlet sett vil etter tiltakshavers vurdering gi en bedre energiutnyttelse av allerede berørt vassdrag. Samtidig vurderes prosjektene, sammen med de øvrige planlagte kraftverk i Dunderlandsdalen og planlagt nettilknytning, - til økt kortslutningsytelse i SVABO noe som vil bidra positivt med hensyn til flimmerproblematikken forårsaket av Mo Industripark.

Gis det konsesjon for begge kraftprosjektene vil turbinene for henholdsvis Gubbeltåga og Sølvbekken bli lokalisert i samme kraftstasjon.

OM SØKEREN

Grunneier Statskog SF har inngått en fall-leieavtale med Ranakraft der Ranakraft har tillatelse til å søke om konsesjon for å bygge ut fallet. Hvis konsesjon blir gitt vil Ranakraft stifte et selskap som

står som eier av Gubbeltåga og Sølvbekken kraftverk. Selskapet vil bli eid av Ranakraft sammen med interesserte investorer. Konsesjonen vil da bli overført til dette selskapet. Tiltakshaver legger et langsiktig perspektiv til grunn for utbyggingen for å sikre gode økonomiske resultater.

GENERELT

NVE er konsesjonsmyndighet i saker som gjelder utbygging av småkraftverk (inntil 10 MW), og andre vassdragstiltak. NVE sender slike søknader på høring til berørt kommune, fylkesmann, fylkeskommune, statlige forvaltningsorgan og interesseorganisasjoner. Uttalelsene skal gis med utgangspunkt høringspartenes respektive avvarsområder. Kommunen bes spesielt om å vurdere slike søknader i forhold til gjeldende arealplanstatus.

KORT GJENNOMGANG AV DE ENKELTE ANLEGG

Gubbeltåga kraftverk

Kraftverket er planlagt med inntak på kote 740 med kraftstasjon i dagen på kote 645. Utløpet vil være like oppstrøms eksisterende tunnelinntak for Rana kraftverk (Statkraft). Fallhøyden vil derav være 95 meter. Vannveien vil bestå av nedgravd rør på hele strekket. Installert effekt vil være 5 MW og årlig produksjon er forventet å bli 15,6 GWh.

Beskrivelse:

TILSIG		
Nedbørsfelt *	km ²	115,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	108,6
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	29,9
Middelvannføring	m ³ /s	3,44
Alminnelig lavvannføring	l/s	185
5-persentil sommer (1/5 – 30/9)	l/s	441
5-persentil vinter (1/10 – 30/4)	l/s	56
Restvannføring **	m ³ /s	3,12
KRAFTVERK		
Inntak	moh	740
Magasinvolum	m ³	2000
Avløp	moh	645
Lengde på berørt elvestrekning	km	2,65
Brutto fallhøyde	m	95
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,22
Slukeevne, maks	m ³ /s	7,5
Slukeevne, min	m ³ /s	0,5
Planlagt minstevannsføring sommer	l/s	200
Planlagt minstevannsføring vinter	l/s	0
Tilløpsrør, diameter	mm	1700-1500
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1750
Installert effekt, maks	kW	5500
Brukstid	timer	2844
PRODUKSJON ***		

Produksjon vinter (1/10 – 30/4)	GWh	3,0
Produksjon sommer (1/5 – 30/9)	GWh	12,6
Årlig middel	GWh	15,6
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad (år)	mill.kr	66,7
Utbyggingspris (år)	kr/kWh	4,27

EKLEKTISKE ANLEGG		
Generator, ytelse	kVA	5500
Generator, spenning	kV	6,6
Generator, type		Synkron
Transformator, ytelse	MVA	6,1
Transformator, omsetning	kV/kV	6,6/22
Kraftlinjer, lengde	km	23,5
Kraftlinjer, nominell spenning	kV	22

* Totalt nedbørsfelt inkl. overføringer som utnyttes i kraftverket

** Restfeltets middelvannføring like oppstrøms kraftstasjonen

*** Netto produksjon der foreslått minstevannføring er fratrullet.

Sølvbekken kraftverk

Kraftverket er planlagt med inntak på kote 762 med kraftstasjon i dagen på kote 645. Utløpet for dette kraftverket blir også like oppstrøms eksisterende tunnelinntak for Rana kraftverk (Statkraft). Fallhøyden vil derav være 117 meter. Vannveien vil bestå av nedgravd rør på hele strekket. Installert effekt vil være 2,75 MW og årlig produksjon er forventet å bli 7,2 GWh.

Beskrivelse:

TILSIG		
Nedbørsfelt *	km ²	31,1
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	36,1
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	36,8
Middelvannføring	m ³ /s	1,14
Alminnelig lavvannføring	l/s	81
5-persentil sommer (1/5 – 30/9)	l/s	147
5-persentil vinter (1/10 – 30/4)	l/s	19
Restvannføring **	m ³ /s	3,12
KRAFTVERK		
Inntak	moh	762
Magasinvolum	m ³	2000
Avløp	moh	645
Lengde på berørt elvestrekning	km	1,18
Brutto fallhøyde	m	117
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,26
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,85
Slukeevne, min	m ³ /s	0,19
Planlagt minstevannsføring sommer	l/s	200

Planlagt minstevannsføring vinter	l/s	0
Tilløpsrør, diameter	mm	1100-1000
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1180
Installert effekt, maks	kW	2750
Brukstid	timer	2607
PRODUKSJON ***		
Produksjon vinter (1/10 – 30/4)	GWh	1,3
Produksjon sommer (1/5 – 30/9)	GWh	5,9
Årlig middel	GWh	7,2
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad (år)	mill.kr	29,7
Utbyggingspris (år)	kr/kWh	4,14

EKLEKTISKE ANLEGG		
Generator, ytelse	kVA	2750
Generator, spenning	kV	6,6
Generator, type		Synkron
Transformator, ytelse	MVA	3,0
Transformator, omsetning	kV/kV	6,6/22
Kraftlinjer, lengde	km	23,5
Kraftlinjer, nominell spenning	kV	22

* Totalt nedbørsfelt inkl. overføringer som utnyttes i kraftverket

** Restfeltets middelvannføring like oppstrøms kraftstasjonen

*** Netto produksjon der foreslått minstevannføring er fratrukket.

KRAFTLINJER

Det er ikke planlagt anleggslinjer i byggeperioden med unntak av lavspent arbeidsstrøm som tilføres byggeplass i jordkabel fra dieselaggregat. I følge områdekonsesjonær Helgelandskraft er det i dag ikke linjekapasitet til å føre ut produsert kraft fra planlagte Gubbeltåga og Sølvbekken kraftstasjon med lokal tilknytning til eksisterende 22 kV fordelingslinje. Saken må ses i sammenheng med flere andre småkraftverk som er under planlegging i Dunderlandsdalen.

Det planlegges en større linjeoppgradering (samlet løsning) som vil gi nett-tilknytning til alle planlagte småkraftprosjekter i Dunderlandsdalen. I korthet går planene ut på å forlenge eksisterende 132 kV fra Ørtfjell til planlagte Raufjellforsen kraftverk og evt. oppover til Randalen kraftverk. Opp Sør-Randalen planlegges luftlinje. Dette sier tiltakshaver er fordi traseen innover dalen for det meste består av fjell med lite løsmasser.

VEIBYGGING

Det er i dag ca 8 km permanent anleggsvei fra E6 frem til eksisterende vanninntak i Randalselva der denne går i tunnel til Kaldvatnet. Avtale med Statkraft om bruk av denne veien vil bli inngått. Det må bygges 50 m lengre vei for å nå planlagte kraftstasjon. Som adkomst til vanninntakene i Sølvbekken og Randalselva må bygges ytterligere henholdsvis 800 og 1900 m ny vei. Etter endt

anleggstid planlegges veiene nedgradert til kjøresterk terreng/sti med mulighet for å kunne kjøre 4WD bil / terrengmotorsykel / snøscooter.

VANNVEIENE (Rørgatene)

Vannveiene vil bestå av nedgravd rør i grøft. Før Sølvbekken utgjør dette en lengde på 1180 m og for Randalselva 1750 meter.

MINSTEVANNFØRINGER

For berørt del av Randalselva er det i søknaden foreslått en minstevannføring i sommerhalvåret tilsvarende beregnet alminnelig lavvannføring. For Sølvbekken er noe uklart da det i tabell angitt minstevannsføring mens det i teksten er angitt at det ikke er forutsatt å lede minstevannføring forbi vanninntaket fordi man etter en miljømessig helhetsvurdering er kommet til at dette ikke bidrar positivt. Sølvbekkens nedre løp inn mot Randalselva er ikke elvas opprinnelige elveløp men et nytt kunstig elveløp forårsaket av den tidligere kraftutbygginga i området.

GJELDENDE KOMMUNEPLAN / MILJØFAGLIG VURDERING

Forholdet til arealdelen i gjeldende kommuneplan

Det berørte område ligger i gjeldende kommuneplan innenfor arealkategorien LNF-1 og er i planen ikke på lista blant de vassdrag som kommunen har vurdert kan tillates bygging av mindre kraftverk. Blir konsesjon gitt må tiltakshaver, før utbygging kan igangsettes, søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av anleggene i LNF-1 område.

I kommuneplanens retningslinjer er inntatt at der det åpnes for bygging av mindre kraftverk skal rør (vannveien) som hovedregel graves ned og tildekkes. I tillegg er inntatt i planens retningslinjer at det tillates ikke bygging av permanent veg til kraftverkets inntak.

Miljøfaglig vurdering

Som trykt vedlegg til denne saken ligger utrag fra rapporten "Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune" utarbeidet av Multiconsult AS på oppdrag fra Rana kommune i 2009. Kvitvatnvassdraget og Haukneselva omfatter utkanten av **delfelt 33** i denne rapporten. I rapporten kan området kort oppsummeres hva konfliktpotensial angår:

Natur- og kulturlandskap

De største konfliktene knytter seg til reguleringer i Gubbeltåga opp mot Saltfjellet. Randalselva opp Sør-Randalen er ikke nevnt med spesielle kvaliteter.

Naturmiljø og verneinteresser

Konfliktpotensial i forhold til vassdragsutbygging vurderes som lavt. Det er ikke påvist spesielle verdier knyttet til vassdragene, og potensialet for slike virker også lite.

Friluftsliv og reiseliv

Konfliktpotensialet omhandler i størst grad områdene langs i Gubbeltåga opp mot Saltfjellet.

Reindrift

Under forutsetning at eventuelt anleggsarbeid legges til perioder på året da reindriften ikke benytter aktuelle område til beiting, samling eller flytting vil de negative virkningene være ubetydelige.

KONKLUSJON

Deler av området er i dag betydelig preget av menneskelig virksomhet. En anleggsvei går gjennom Sør-Randalen og fram til berørt område. Veien er bygget i tilknytning til eksisterende vanninntak/overføringstunnel i Randalselva. Denne inntaksdammen, samt steintipp i forbindelse med tunnelanlegget er godt synlig i landskapet. Sølvbekkens løp i dag er endret som følge av eksisterende kraftutnytting i området. Både demning og tjern på kote 784 og flere små demninger langs elva er synlige elementer i tilknytning til dette.

Områdene i Randalselva oppstrøms Sølvbekkens utløp i elva er imidlertid ikke preget av tidligere inngrep.

Fra kommunens side kan en utbygging som omsøkt kunne anbefales – og da spesielt lagt til grunn de inngrep som allerede er foretatt i området. Selv med utgangspunkt i områdets historikk er vår vurderingen at virkningene av nye inngrep ønskes redusert så mye som mulig. Derfor foreslås det at evt. konsesjonsvilkår fastsettes minstevannføring i begge berørte elveløp. Videre skal rørgatene (vannvei) graves ned evt. tildekkes (for så vidt slik som omsøkt). Anleggsveiene fra kraftstasjon til vanninntakene skal fjernes etter endt anleggsvirksomhet i tråd med generell bestemmelse i gjeldende kommuneplan.

Videre er vår vurdering at ved utføring av kraft fra området skal dette så langt som mulig skje ved kabler i bakken.

Blir konsesjon gitt må tiltakshaver, før utbygging kan igangsettes, søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av anleggene i LNF-1 område.

Kommunens merknader er inntatt i administrasjonens forslag til vedtak

TRYKTE VEDLEGG:

- Høringsbrev fra NVE dat. 03.06.2013
- Geografisk plassering av tiltaket.
- Detaljer Gubbeltåga kraftverk.
- Detaljer Sølvbekken kraftverk
- Utdrag "Miljøfaglig vurdering av småkraftverk i Rana kommune" delfelt 33.

UTRYKTE VEDLEGG:

- 2 stk. konsesjonssøknadene datert 14.05.2013 for hhv. Gubbeltåga og Sølvbekken kraftverk

TEKNISK AVDELING, den 1. august 2013

Sverre Å. Selfors
teknisk sjef

Dag-Arnfinn Nilsen
saksbehandler

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)